

Update flora en fauna

Holtum-Noord

2010

Update flora en fauna Holtum-Noord 2010

Status: concept

In opdracht van:

Contactpersoon: Mevr. W. Delsing

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Nederweert, 13 juli 2011

Projectnummer: 10-059

Inhoudsopgave

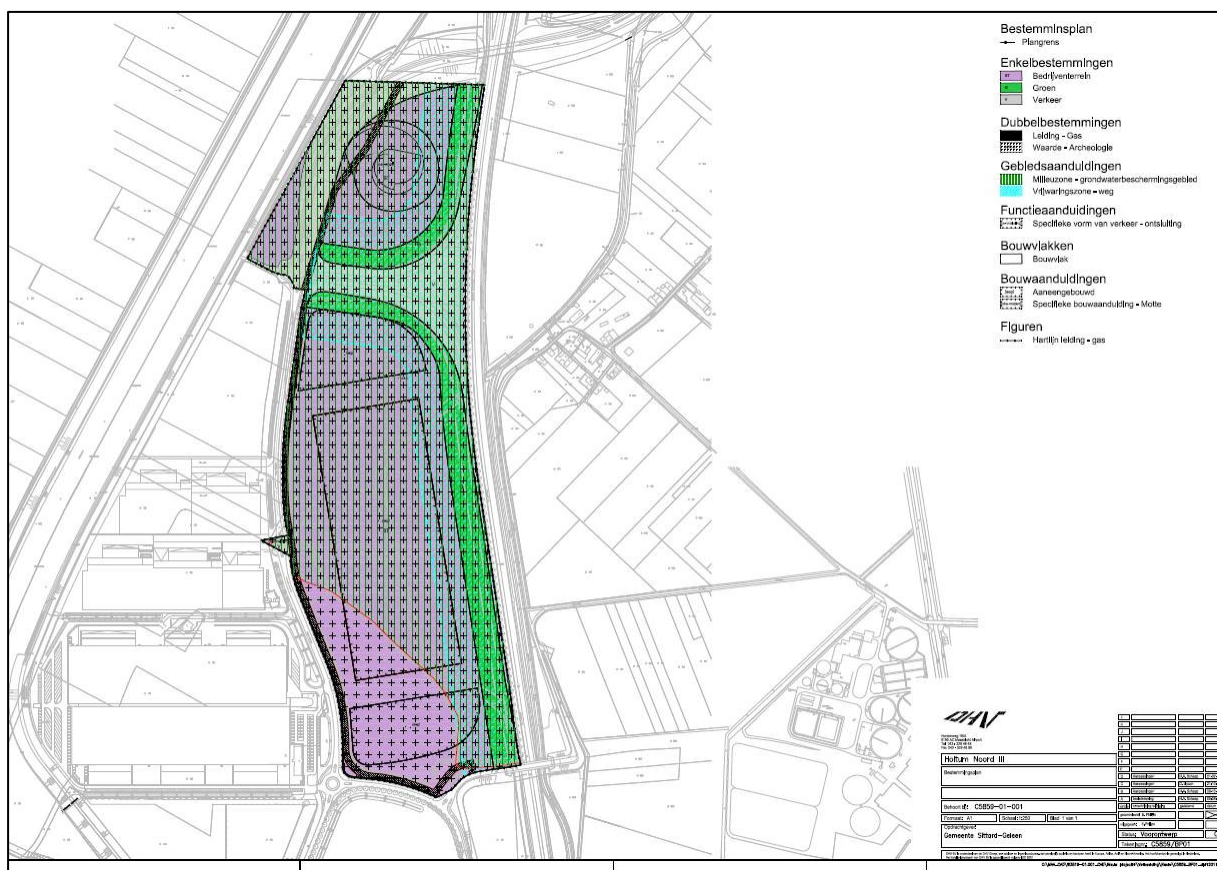
1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Beschrijving plangebied	1
2.	FLORA- en FAUNAWET	3
3.	RESULTATEN.....	5
3.1	Inleiding.....	5
3.2	Planten.....	5
3.3	Vogels	5
3.4	Zoogdieren	5
3.5	Overige diergroepen.....	6
4.	CONCLUSIES	7
	Bijlage: Veldwaarnemingen 2010	10

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In het kader van de 'Operatie Bottleneck' is de gemeente Sittard-Geleen voornemens om het bestaande bedrijventerrein Holtum-Noord uit te breiden met Holtum-Noord III (zie figuur 1). Om deze uitbreiding mogelijk te maken dient de bestemming gewijzigd te worden. Ten behoeve van deze bestemmingsplanwijziging is onderzoek naar de actuele betekenis van flora en fauna noodzakelijk. Hiertoe is in juli 2007 een eerste quickscan flora en fauna uitgevoerd door Bureau Meervelt (d.d. 5-10-2007, projectnummer 07-044). In 2008 werd het oorspronkelijke plangebied uitgebreid en is een revisie geschreven inclusief een habitattoets (d.d. 10-12-2008, projectnummer 08-081).

Recentelijk heeft DHV verzocht een update ten aanzien van de aanwezige flora en fauna uit te voeren. Hiermee worden eventueel nieuwe vestigingen van bijzondere planten en/of dieren inzichtelijk gemaakt. Indien dit aan de orde is, wordt aangegeven welke vervolgstappen genomen dienen te worden om de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken.

Figuur 1: Locatie van uitbreiding van het bedrijventerrein Holtum-Noord III (DHV, 2011).

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De gemeente Sittard-Geleen is voornemens een bestemmingsplanwijziging door te voeren ten behoeve van de uitbreiding van bedrijventerrein Holtum-noord. De uitbreiding bedraagt tussen de 20 en 30 ha verdeeld over vier deelgebieden. Circa 20 ha akkerbouwgebied (P4) wordt omgezet naar de bestemming bedrijventerrein. Het betreft hier de aanleg voor bedrijfskavels voor bedrijven met milieucategorieën 2, 3 en/of 4 (lichte 4 bedrijven met een hinderafstand tot 200 meter). De hinderafstand is de afstand waarop door de mens nog hinder ervaren wordt (bijvoorbeeld door geluid of geur). Milieuzonering zorgt voor een voldoende afstand tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) in ruimtelijke plannen. Het doel hiervan is om reeds in ruimtelijke plannen milieuhinder bij woningen (en andere gevoelige functies) te voorkomen, maar tegelijkertijd aan bedrijven voldoende milieuruimte te bieden voor het uitoefenen van hun bedrijfsactiviteiten.

De Geleenbeek wordt verlegd naar de andere zijde van de A2, een groene zone wordt aangelegd langs de A2 en lokale ontsluitingswegen worden aangelegd. Op dit moment wordt gewerkt aan een gebiedsvisie en de stedenbouwkundige uitwerking ervan. Deze zullen te zijner tijd worden uitgewerkt in het bestemmingsplan.

1.4 Opzet van de update

In deze update wordt ingegaan op de aanwezige natuurwaarden in het plangebied. In hoofdstuk 2 worden de kaders van de Flora en faunawet toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft aan welke flora en fauna uit het plangebied bekend zijn. In hoofdstuk 4 worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

2. FLORA- en FAUNAWET

Deze wet regelt de bescherming van en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet is het soortenbeschermingsdeel van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn geïmplementeerd evenals het CITESverdrag.

In grote lijnen zijn beschermd: een aantal inheemse plantensoorten, alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren (m.u.v. zwarte rat, bruine rat en huismuis), amfibieën en reptielensoorten, vissoorten, alle vogelsoorten, een aantal overige inheemse diersoorten, een aantal uitheemse dier- en plantensoorten en alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten.

Soortbeschermingskaders

De Flora- en Faunawet (AMvB art. 75) deelt de soorten in drie groepen (tabellen) in. Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Voor soorten uit tabel 2 is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk, tenzij men beschikt over een door LNV vastgestelde gedragscode om bepaalde werkzaamheden uit te voeren. Soorten genoemd in tabel 3 van de Flora- en Faunawet zijn streng beschermd. Afhankelijk van de betekenis van het plangebied en het voorkomen van (streng) beschermde soorten geldt een afwegingskader. De aanvraag van een ontheffing is alleen noodzakelijk indien de voorgenomen activiteiten/werkzaamheden een schadelijk effect hebben op de aanwezige beschermde soorten. Vaak gaan werkzaamheden en de bescherming van soorten goed samen. Indien het werk zodanig wordt ingericht dat geen schade wordt toegebracht aan beschermde soorten is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk.

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht opgenomen. Dit houdt in dat voorafgaand aan de ingreep alle maatregelen dienen te worden getroffen om nadelige gevolgen op flora en fauna voor zover mogelijk te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht geldt altijd, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Verbodsbepalingen uit de Flora en Faunawet

Ten aanzien van beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 13: Het vervoeren of onder zich te hebben (in verband met verplaatsen).

Ten aanzien van beschermde dieren is het verboden:

Artikel 9: dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13: planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te vervoeren of onder zich te hebben (in verband met verplaatsen) .

De Habitatrichtlijn noemt soorten in bijlagen. Soorten genoemd in bijlage IV genieten een strenge bescherming. Bij deze soorten geldt ook een afwegingskader. Dit Europees vastgestelde kader is strenger dan het afwegingskader van de Flora- en Faunawet. Voor soorten genoemd op bijlage II geldt dat speciale leefgebieden dienen te worden aangewezen.

In de Flora en faunawet worden **alle broedende** vogels strikt beschermd. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is.

In een aantal gevallen worden **ook de nesten** van een aantal soorten jaarrond beschermd. Indien nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type	Omschrijving	Soorten
A	Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk Nest jaarrond beschermd	Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.
B	Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk LNV heeft tevens aangegeven dat <i>“De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Dienst Regelingen, uitleg flora en faunawet 2009).”</i>	Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht
C	Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk Nest voor eenmalig gebruik	Overige soorten

3. RESULTATEN

3.1 Inleiding

Op 28 juli 2010 en 11 juli 2011 is een veldbezoek gebracht aan het plangebied om de huidige betekenis voor flora en fauna in beeld te brengen en de relevantie te onderzoeken van de gegevens uit onderzoek uit de periode 2007-2008. Een veldkaart met waarnemingen uit 2010 (met enkele aanvullingen van Grote kaardebol uit 2011) is opgenomen in de bijlage. Tevens zijn (opnieuw) openbare bestaande gegevenssets met natuurdata geraadpleegd van bestaande literatuur, de site waarneming.nl en de site van de provincie Limburg.

Op de site van de provincie Limburg zijn recente gegevens van de broedvogels (gegevens uit 2008) en beschermde planten (gegevens uit 2007) in het plangebied te vinden. In de eerder opgestelde quickscans dateerden de broedvogelgegevens uit 1994 en de plantengegevens uit 1994 en 1997.

3.2 Planten

De soortensamenstelling is ten opzichte van de eerder karteringen nauwelijks veranderd. Zo komen nog dezelfde soorten van de Rode lijst in het gebied voor. Voor de planten zijn dit Rapunzelklokje, Grasklokje, Wilde marjolein en Grote kaardebol.

Grasklokje en Grote kaardebol zijn opgenomen in categorie 1 van de Flora- en Faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van art. 8 t/m 12 van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Rapunzelklokje en Wilde marjolein zijn opgenomen in categorie 2 volgens de Flora- en Faunawet. Uit de verspreiding van deze soorten blijkt dat deze beperkt is tot de (nieuwe) wegbermen en het talud van het Julianakanaal. Door het agrarisch gebruik van de percelen is de aanwezigheid van deze soorten op de bouwlocaties zelf uit te sluiten. De standplaatsen in de bermen blijven behouden. Het opstellen van een werkprotocol volgens een goedgekeurde gedragscode of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet voor planten is niet nodig.

3.3 Vogels

In het gebied werden tijdens de veldbezoeken de volgende broedvogels van de Rode lijst waargenomen: Patrijs, Veldleeuwerik en Gele kwikstaart. Tijdens de provinciale kartering in 2008 werden daarnaast in en nabij het plangebied ook nog Kneu en Zomertortel als broedvogel vastgesteld. Behalve de broedvogels van de Rode lijst werden ook andere (algemenere) soorten aangetroffen. De aangetroffen broedvogels maken deel uit van categorie C (zie pagina 4). Voor deze soorten geldt dat rekening gehouden dient te worden met bescherming van (in gebruik zijnde) nesten tijdens de broedperiode. Als richtlijn kan voor het plangebied een broedperiode aangehouden worden van 15 maart tot en met 15 juli.

Het verdient aanbeveling de werkzaamheden buiten deze periode uit te voeren. Indien dit niet haalbaar is dient in ieder geval voorafgaand aan het broedseizoen de geschikte broedgelegenheid verwijderd te worden (bomen, struiken) om broeden in het plangebied te voorkomen.

3.4 Zoogdieren

Ten aanzien van zoogdieren in het plangebied is de verwachting dat de bevindingen uit de quickscan uit 2008 nog geldig zijn. In het plangebied hebben sinds 2008 weinig veranderingen plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek werd Konijn en resten van het nest van Dwergmuis gevonden. De vondst van Dwergmuis vormt een aanvulling op de reeds bekende gegevens. Dwergmuis wordt genoemd in tabel 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van art. 8 t/m 12 bij ruimtelijke ingrepen.

3.5 Overige diergroepen

Ten aanzien van de overige diergroepen is de verwachting dat er geen veranderingen zijn opgetreden in de soortensamenstelling. Tijdens de veldbezoeken in 2010 en 2011 werden geen aanvullende waarnemingen verricht uit overige diergroepen.

4. CONCLUSIES

Onderstaand zijn de conclusies soortbescherming uit 2008 weergegeven. Uit het veldbezoek en het bureauonderzoek in 2010 blijkt dat er kleine verschillen zijn ten opzichte van de bekende oudere gegevens. Deze hebben echter geen gevolgen voor de uiteindelijke conclusies.

Conclusies soortbescherming uit 2008 (Quickscan flora en fauna Holtum-noord III Revisie 2008 inclusief habitattoets):

- Het plangebied bestaat grotendeels uit intensief gebruikte agrarische gronden met zeer lage natuurwaarden. De kleine bosjes in het noorden en de bosjes in het zuiden (bij het viaduct over A2) hebben een geringe ecologische betekenis. Gezien de geïsoleerde ligging is de ecologische relatie met de omgeving gering.
- Op basis van de vier veldbezoeken, de beschikbare gegevens en het huidige gebruik van het plangebied wordt nader veldonderzoek niet noodzakelijk geacht.
- Flora: De bermen zijn over grotere afstand door de recente ingrepen (aanleg nieuwe Holtum-Noord weg) versmald en ernstig verstoord. De aanwezigheid van beschermde soorten planten is op basis van het aangetroffen biotoop, de huidige aanwezige vegetatie en de recente ingrepen in het plangebied uit te sluiten. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet voor planten is niet noodzakelijk.
- Zoogdieren: In het plangebied komen enkele soorten zoogdieren voor die zijn vermeld in categorie 1 van de Flora- en Faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van artikel 8 t/m 12 van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Voor zwaarder beschermde soorten als Eekhoorn, Steenmarter maakt een klein deel van het plangebied deel uit van (marginaal) leefgebied. Ook na de ruimtelijke ontwikkeling blijft het plangebied deel uitmaken van het (marginaal) leefgebied. Het plangebied in de huidige staat heeft de functie van (marginaal) foerageergebied voor Rosse vleermuis, Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis. Het open agrarisch gebied biedt te weinig beschutting aan soorten als Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis. De omgeving van Gebroek, de bosjes en de bomenrij langs het Julianakanaal vormen wel geschikt foerageergebied. Het plangebied is eveneens van marginale betekenis als migratiegebied. Alleen de bomenrij langs het Julianakanaal (buiten het plangebied) is van betekenis. In het plangebied ontbreken doorgaande lijnvormige elementen geheel. Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet in de bosjes aanwezig (holten en spleten ontbreken). Gezien de huidige marginale functie voor vleermuizen is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet niet nodig. Het plangebied blijft marginaal leefgebied na inrichting waarbij de betekenis mogelijk toeneemt door het aanbrengen van lijnvormige structuren (laanbeplanting) die kunnen dienen als oriëntatie in nieuwe migratieroutes.
- Vogels:
Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn en de Flora- en Faunawet. Broedende vogels zijn opgenomen in categorie 3 (zware bescherming). De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich alleen tot de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, holen e.d.), inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn en slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Hierop zijn een aantal uitzonderingen in die zin dat nesten van een aantal soorten jaarrond beschermd zijn. Deze soorten/nesten komen in het plangebied niet voor. Door de uitbreiding van het bedrijventerrein neemt met name de oppervlakte geschikt leefgebied af voor vogels van het agrarisch gebied. Gezien de intensieve bewerking van de akkers en de afwezigheid van kleine landschapselementen is de huidige betekenis voor deze groep vogels echter gering. De huidige staat van instandhouding komt niet in het geding door de voorgenomen ontwikkeling. De in het plangebied voorkomende soorten hebben geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen in de zin van de Flora- en Faunawet.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en Faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Als richtlijn kan voor het plangebied een broedperiode aangehouden worden van 15 maart tot en met 15 juli. Het verdient aanbeveling werkzaamheden buiten deze periode uit te voeren.

- **Amfibieën en reptielen:**
Het plangebied is gezien het intensieve gebruik, de recente ingrepen (verbreding van wegen), het ontbreken van waarnemingen van zwaar beschermde soorten en het ontbreken van geschikt voortplantingswater van marginale betekenis voor algemeen voorkomende amfibieën. Op basis van de huidige bekende verspreiding en de huidige inrichting en gebruik van het plangebied is de aanwezigheid van reptielen uit te sluiten. Een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet is voor deze diergroepen niet nodig.
- **Insecten:**
Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van enkele algemeen voorkomende dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Deze soorten zijn niet beschermd in het kader van de Flora- en Faunawet. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van deze algemene soorten.
- **Vissen:**
Gezien de ontwikkelingen in de laatste jaren (herinrichting op bepaalde trajecten, verbetering waterkwaliteit) dienen bij het verleggen van de beek de nodige voorzorgsmaatregelen genomen te worden om schade aan vissen te voorkomen (Waterschap Roer en Overmaas).
- In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht opgenomen. Dit houdt in dat voorafgaand aan de ingreep alle maatregelen dienen te worden getroffen om nadelige gevolgen op flora en fauna voor zover mogelijk te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht geldt altijd, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

4. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Besluit houdende wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet . 2005.

Besluit inwerkingtreding Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 12 december 2001. Staatsblad 2001, nr. 656.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij van de KNNV, Utrecht.

Coelen van der, J.E.M., 1992. Verspreiding en ecologie van de amfibieën en reptielen in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg/Stichting RAVON, Maastricht/Nijmegen.

Dienst Landelijk Gebied, 2006. Handreiking flora en faunawet.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79/409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92/43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998, nr. 402.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van Volkshuisvesting. Ruimtelijke Ordening en Milieu, 2004. Nota Ruimte.

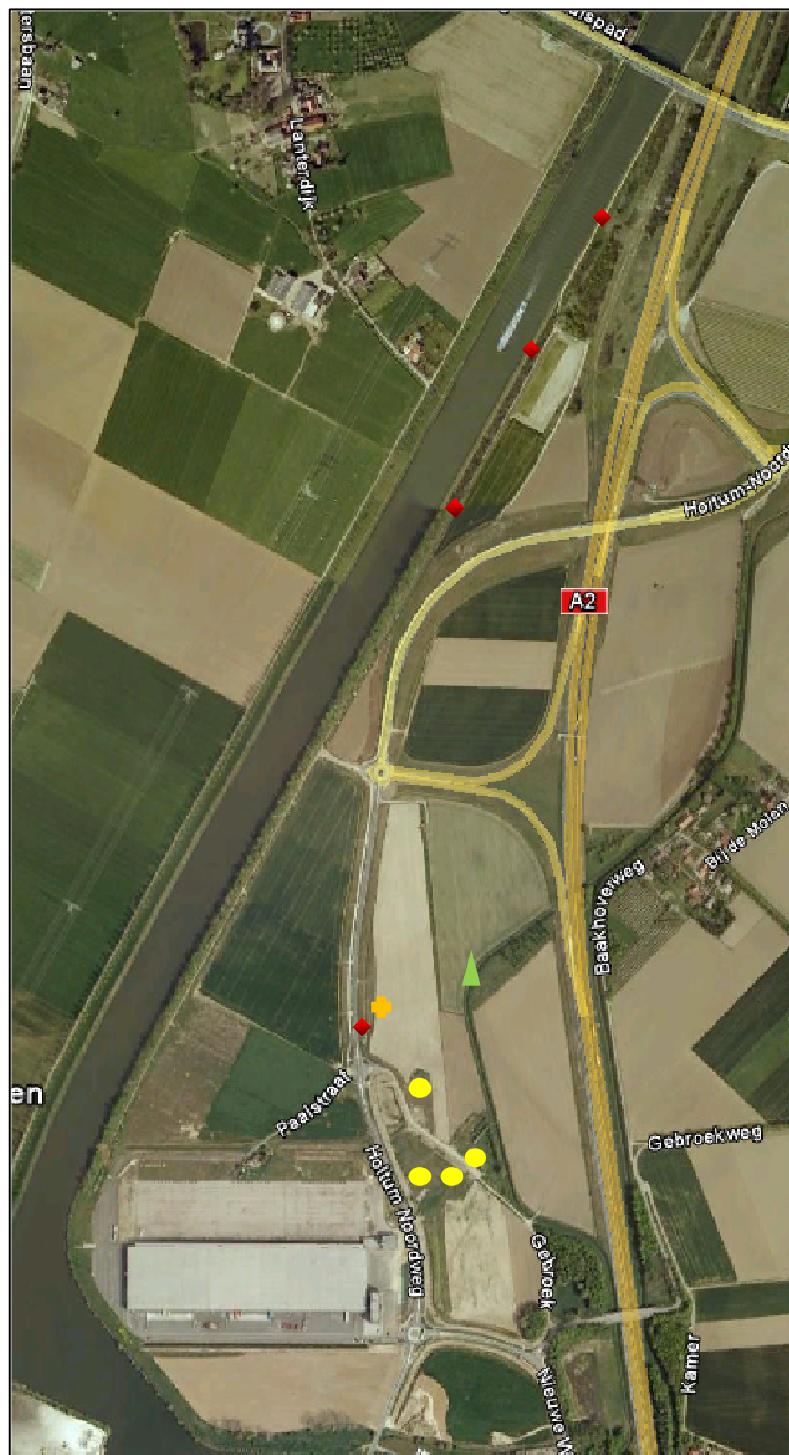
Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa. Bern, 1979.

www.limburg.nl

www.lnv.nl

www.waarneming.nl

Bijlage: Veldwaarnemingen 2010 (Grote Kaardebol ook 2011)

- ◆ Standplaats Rapunzelklokje
- Standplaats Grote kaardenbol
- Patrijs met minimaal 4 pullen
- ▲ (Oud) nest van Dwergmuis